

Den Treek

Henschoten

sinds 1807

FAMILIELANDGOED MET KARAKTER
Jaarbericht 2023

Jaarbericht 2023

FAMILIELANDGOED MET KARAKTER

www.dentreekhenschoten.nl

J A A R B E R I C H T

over het 50ste boekjaar

2023

van

LANDGOED DEN TREEK-HENSCHOTEN N.V.

statutaire zetel Leusden
handelsregister Amersfoort 31000896

uit te brengen in de

Algemene Vergadering van Aandeelhouders,
te houden op zaterdag 15 juni 2024 om 10.30 uur
bij 'Schimmel 1885', Stationsweg Oost 243, 3931 EP in Woudenberg.

RAAD VAN BESTUUR

S.M. Haken
Jhr. mr. C.G.C. Quarles van Ufford
Drs. W.A. baron Schimmelpenninck van der Oije

RAAD VAN COMMISSARISSEN

Jhr. mr. C.A. de Beaufort, voorzitter
Jhr. drs. R.H.M. de Beaufort
Jkvr. ir. A.M.G. de Beaufort
Mr. J.W.H. van der Goes-Petter
Mr. H.P. de Kanter

Wandelpad langs het Treekermeertje | foto: Maaïke van Heek-Mojet

INHOUD

Voorwoord van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen	pag. 4
Ontwikkelingen op het Landgoed in vogelvlucht	pag. 6
De toekomst van de Treeker bossen In gesprek met landgoedbeheerder en boskenner Martin Nolsen	pag. 12
Nieuwe commissaris stelt zich voor In gesprek met Rogier de Beaufort	pag. 16
Terug naar de roots In gesprek met de zussen Anna en Jet van Griethuijsen	pag. 19
De Pyramide van Austerlitz en de Franse Tijd	pag. 22
Acht jaar ten dienste van familiestichting De Treeker Eik In gesprek met aftredend voorzitter Edward van Asbeck	pag. 26
Summary Annual Report 2023	pag. 29
Colofon	pag. 36

VOORWOORD

VAN BESTUUR EN COMMISSARISSEN

Het klimaat stelt ons danig op de proef. In 2023 werden perioden met hevige regenval afgewisseld door perioden van langdurige droogte met alle gevolgen van dien voor mens en natuur. Klimaatverandering is van alle tijden; de vondst van het oerbos op het Landgoed getuigt hiervan. Desalniettemin stellen de gevolgen van de huidige klimaatverandering ons voor vraagstukken die grote impact hebben op het landgoedbeheer, ook op de lange termijn. Vraagstukken waar we nog niet alle antwoorden op weten. Dit noopt tot nieuwe inzichten, creativiteit en tot vertrouwen in het aanpassingsvermogen van de natuur. Onze landgoedbeheerder en boskennner Martin Nolsen vertelt in dit jaarbericht over de ontwikkelingen en de daarbij opdoemende uitdagingen, maar ook over de veerkracht van de natuur.

In het tegengaan van schadelijke gevolgen van klimaatverandering is het essentieel dat we niet alleen kijken naar wat zich boven de grond afspeelt maar ook naar wat zich onder onze voeten afspeelt. De vitaliteit van de bodem vervult een cruciale rol in ons ecosysteem en kan de sleutel zijn in de strijd tegen deze schadelijke gevolgen. De manier waarop we omgaan met onze bodem bepaalt de gezondheid ervan. Het project 'Sensorisch Landschap' dat in 2023 is gestart, zal de komende jaren onderzoek doen naar de staat van de bodem in verschillende gebieden op het Landgoed en deze in kaart brengen. Ook helpen de uitkomsten verschillende vormen van beheer beter te evalueren op hun effecten.

Na een samenwerking van bijna 100 jaar zullen wij in 2024 definitief afscheid gaan nemen van de YMCA als pachter op ons Landgoed. Helaas kon de verhuizing van de YMCA van het noordelijk deel van het Landgoed naar het Henschotermeer om verschillende redenen geen doorgang vinden. Mede

gezien alle gepleegde inspanningen en gemaakte kosten daarvoor betreuren wij dit en hopen we dat de YMCA een andere geschikte locatie zal vinden om kinderen de kans te kunnen blijven bieden op een mooie vakantie in de natuur.

De Schaapskooi | foto: Maaïke van Heek

V.l.n.r. Huib de Kanter, Christiaan de Beaufort, Carel Quarles van Ufford, Willem Schimmelpenninck van der Oije,, Sander Haken, Willemina van der Goes-Petter, Rogier de Beaufort | foto: Rob Gerritsen

Het jaar 2023 stond ook in het teken van de verwerving van nieuwe gronden. Zo gunde de Gemeente Utrechtse Heuvelrug ons de aankoop van het Mollebos in Driebergen. Dit 30 hectare tellende bos grenst aan het Heihuis, dat eerder kon worden aangekocht door het Landgoed. Langs De Meent in Woudenberg kwam een perceel van 10 hectare landbouwgrond beschikbaar aan de rand van het Treeker Heetveld. We zien deze grondaankopen als een mooie toevoeging en zijn dankbaar voor de mogelijkheid om het Landgoed opnieuw uit te breiden.

We vierden ook feest in 2023 en wel op zaterdag 17 juni. Met ruim 200 familieleden vierden we het 115-jarige bestaan van onze familievennootschap. Het was een prachtige zomerdag met diverse activiteiten naar keuze op het Landgoed. Aansluitend was er in de namiddag een gezellig samenzijn met livemuziek, heerlijke dranken en spijzen bij de Hopschuur. Het feest werd georganiseerd door familiestichting 'De Treeker Eik', die met de organisatie van dit soort activiteiten in belangrijke mate bijdraagt aan het verstevigen van de band tussen de familieleden-aandeelhouders en het Landgoed.

Binnen de raad van bestuur en de raad van commissarissen deed zich in 2023 een aantal wisselingen voor ten gevolge van het verlopen van de ambtstermijn. Voormalig bestuurder Sander Haken trad opnieuw toe tot de Raad van Bestuur en voormalig commissaris Arnoud de Beaufort werd opgevolgd door Rogier de Beaufort. In dit jaarbericht stelt Rogier zich aan u voor.

We prijzen ons gelukkig dat we in het onderhoud, het beheer en in de instandhouding van ons mooie Landgoed mogen blijven rekenen op de niet-aflatende inzet en betrokkenheid van onze medewerkers, rentmeesterskantoor 't Schoutenhuis, van de Treeker vrijwilligers en onze eigen achterban. Met elkaar vormen zij het karakter van ons Familielandgoed. Een bijzonder woord van dank richten we aan onze Treeker vrijwilligersploeg. Zij doen wekelijks waardevol werk in het onderhoud van de natuur en het landschap en met zoveel esprit. Door hun bijdrage, steun en enthousiasme zijn ze na negen jaar een vast onderdeel geworden van onze organisatie.

ONTWIKKELINGEN OP HET LANDGOED IN VOGELVLUCHT

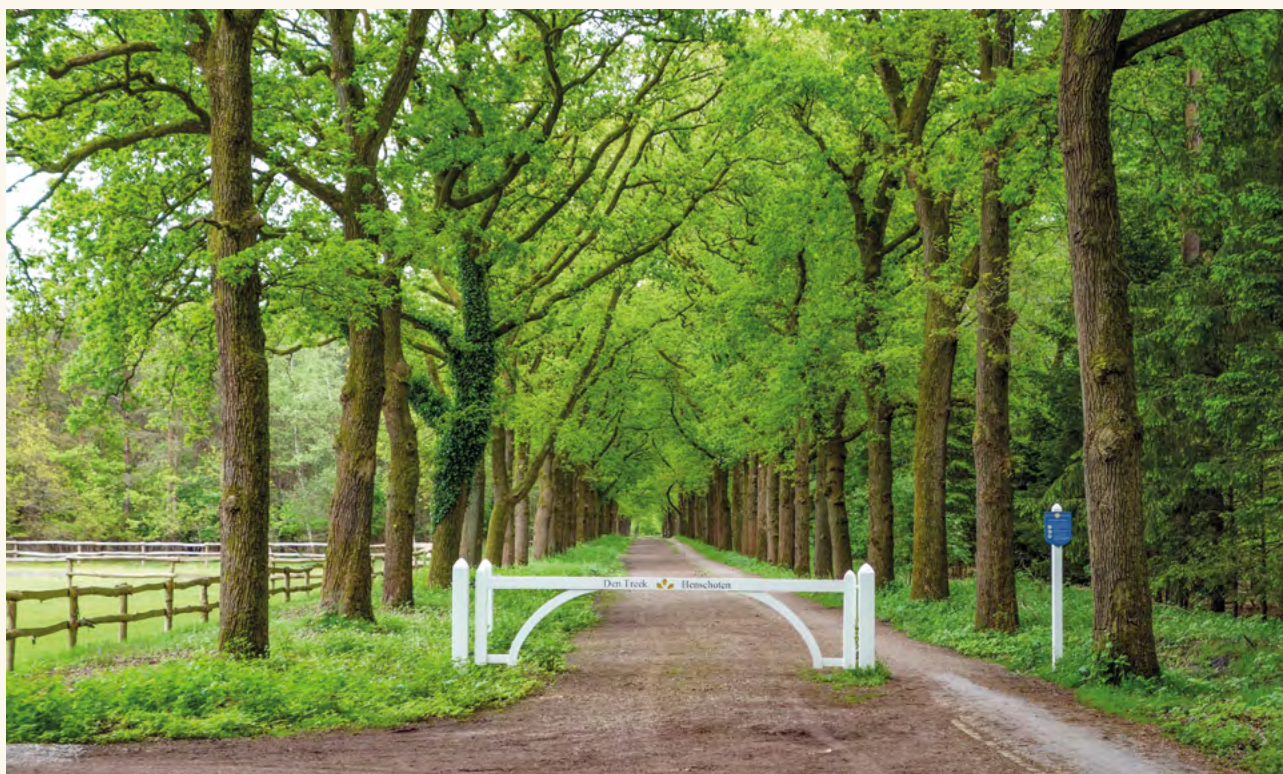
OP NAAR KLIMAATBESTENDIGE TREEKER BOSSEN

De Treeker bossen lijden steeds zichtbaarder onder extreme weersomstandigheden zoals aanhoudende droogte of juist langdurige hevige regenval, maar ook onder de stikstofuitstoot en daarmee onder de verzuring van de bodem. Samen met andere boscigenaren en bosdeskundigen onderzoekt het Landgoed diverse maatregelen en ingrepen om te komen tot klimaatbestendige bossen. Het ziet ernaar uit dat er op termijn een andere mix noodzakelijk is van naaldboutsoorten en loofhoutsoorten in de bossen. In een interview verderop in het jaarbericht vertelt bosbeheerder Martin Nolsen over de uitdagingen waarvoor het Landgoed de komende decennia komt te staan.

Van eind oktober tot eind maart wordt er jaarlijks onderhoud gepleegd in de bossen. In 2023 vonden de werkzaamheden plaats in diverse Treeker lanen en in het in 2023 door het Landgoed aangekochte Mollebos.

ONDERHOUD AAN DIVERSE LANEN OP HET LANDGOED

De kilometers tellende statige lanen bepalen mede het landschappelijk karakter van het Landgoed. Maar ook lanen hebben niet het eeuwige leven. Daarom worden ze eens in de zoveel tijd verjongd zodat de volgende generaties er weer van kunnen genieten. Beheerder Martin Nolsen en zijn team van medewerkers, stagiairs en vrijwilligers voeren jaarlijks

Treeker laan | foto: Maaïke van Heek

Op de overgang van 't Heihuis naar het Mollebos | foto: Maaïke van Heek

een deel van een omvangrijk meerjarig lanenherstelplan uit, dat in samenwerking met de provincie Utrecht is gemaakt. In de herfst van 2023 zijn de Houtlaan en de lanen langs de Treekerweg, de Kikkersteeg en op Henschoten deels gekapt. In 2024 worden deze lanen verjongd. De oude bomen worden omgezaagd en de stobben weggevoerd. Aansluitend worden er plantgaten gegraven en wordt - indien nodig - de bodem verbeterd. Door het stobben frezen, worden hout en grond vermengd. Dan is de bodem niet meer geschikt om bomen te planten.

Vooraf wordt er ecologisch onderzoek gedaan in het kader van de Omgevingswet, waarbij ook de vleermuizenpopulatie in deze lanen in kaart wordt gebracht. Bomen met holtes en spleten blijven staan als overwinteringslocatie voor de vleermuizen.

MOLLEBOS IN DRIEBERGEN AANGEKOCHT

In januari 2023 heeft Den Treek-Henschoten het

dertig hectare tellende Mollebos in Driebergen aangekocht van de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Dit bosgebied ligt tussen de Baden Powelllaan en de Hydeparklaan in Driebergen. De vennootschap was al geruime tijd geïnteresseerd in dit bosperceel, omdat het grenst aan de zuidkant van landgoed 't Heihuis, eveneens in bezit van Den Treek-Henschoten.

Het bos blijft openbaar toegankelijk voor bezoekers. Ook is rekening gehouden met belangen van organisaties in de directe omgeving, zoals de scouting Driebergen en RCN Het Grote Bos. In de koopovereenkomst hebben de gemeente en het landgoed hierover afspraken gemaakt.

In de herfst en winter van 2023 / 2024 is onderhoud gepleegd aan de bossen en de paden. Er is een hekwerk geplaatst om een hondenlosloopgebied af te schermen van het overige gedeelte waar honden uitsluitend aangelijnd mogen lopen. De grenzen van het gebied zijn gemarkeerd met de inmiddels bekende Treeker slagbomen. De bomen met overhangende takken boven de paden zijn

Langs de Treekerweg | foto: Rob Gerritsen

gecontroleerd op veiligheid en waar nodig gesnoeid. En er is grootschalig onderhoud gepleegd in de bossen, waarna de (wandel)paden weer zijn hersteld.

AANKOOP LANDBOUWGROND IN WOUDENBERG

In maart 2023 heeft Den Treek-Henschoten 10 hectare landbouwgrond aangekocht langs De Meent in Woudenberg. Deze gronden grenzen aan het bezit van het Landgoed. Het bestuur zag een buitenkansje in deze aankoop van 'buurmans grond'.

SENSORISCH LANDSCHAP | HET BELANG VAN EEN VITALE BODEM

In april jl. zijn de eerste resultaten gepresenteerd van het project Sensorisch Landschap dat in het jaarbericht van vorig jaar uitgebreid aan de orde kwam. In het kort gaat het om een analyse van de ontwikkeling van het bodemleven, met een focus op tot nu toe onderbelichte ecosystemendiensten: biodiversiteit, broeikasgasemissies en waterregulatie op perceelniveau. Dit gebeurt aan de hand van bodemonsters en in de grond geplaatste sensoren. De eerste gepresenteerde resultaten vormen een

Foto: Maaïke van Heek

Treeker landbouwgronden | foto: Maaïke van Heek

nulmeting. Helaas konden er nog weinig conclusies getrokken worden op basis van de geregistreerde data van het afgelopen jaar, omdat deze met name beïnvloed werden door de enorme regenval in het najaar van 2023 en het voorjaar van 2024. Het is de hoop dat in het komend jaar aan de hand van de metingen voorzichtig aan bepaald kan gaan worden welke beheersmaatregelen per perceel de grootste bijdrage leveren aan het verbeteren van de bodemkwaliteit.

TREEKER INFO PUNT VERNIEUWD

Het Treeker Info Punt, het bezoekerscentrum van het Landgoed, opende in 2017 voor het eerst zijn deuren in de schaapskooi naast restaurant Bergzicht in Woudenberg. In de tussentijd hebben zich veel ontwikkelingen voorgedaan, waaronder de ontdekking van het 13.000 jaar oude oerbos bij 't Vogelwater. Om deze ontwikkelingen een plek te geven in de informatievoorziening aan onze bezoekers, is het TIP in de zomer van 2023 vernieuwd en uitgebreid.

Het vernieuwde Treeker Info Punt | foto's: Maaïke van Heek

Natuurgebied Het Treeker Punt | foto: Rob Gerritsen

Er is nu nog veel meer informatie te vinden over het beheer, de natuur en de cultuur op het landgoed en over het oerbos. Op een touchscreen zijn diverse films over het Landgoed te bekijken en er worden stukken geprepareerd oerhout uit het oerbos tentoongesteld.

De Treeker landgoedkaart is geactualiseerd met daarop de meest recente grondaankopen en de geactualiseerde (wandel)paden. Deze is online te vinden op de website van het Landgoed en achter op de Treeker folder in het TIP. De toegang tot het TIP is gratis.

NATUURONTWIKKELING EN ZONERING

De ontwikkeling van natuur op het Landgoed is gebaseerd op een zoneringsplan, waarbij verschillende gebieden binnen het Landgoed worden toegewezen aan specifieke doeleinden. Een onderdeel van dit plan is de wens om intensieve recreatie zoveel mogelijk te concentreren in het zuidelijke deel van het Landgoed, met name rondom

het Henschotermeer. Dit kan helpen om verstoring van kwetsbare natuur in andere delen van het Landgoed te beperken.

Als gevolg hiervan is het contract met de YMCA voor hun activiteiten in het noordelijke deel van het Landgoed niet verlengd.

WOLVEN OP HET LANDGOED

Ook op Den Treek-Henschoten is de wolf inmiddels veelvuldig gesignaleerd. Op internet duiken filmpjes op van 'ontmoetingen' tussen wandelaars of fietsers en wolven. Het Landgoed adviseert bezoekers om de aanwezigheid van de wolf te respecteren en er vooral niet actief naar op zoek te gaan.

Komt u een wolf tegen, neem dan langzaam afstand. Als de wolf te dichtbij komt, verhef dan uw stem en maak gebaren. Loop de wolf niet achterna, ook niet voor een foto of filmpje en voer de wolf niet. Via het contactformulier op de website kunt u uw waarneming melden bij het Landgoed. Vermeld dan ook zo nauwkeurig mogelijk de locatie, waar u de wolf gezien heeft.

BERICHTEN UIT HET VELD

DOOR HENK KETELAAR

Toezichthouder en faunabeheerder Henk Ketelaar vertelt over de waterral (Rallus aquaticus).

De Treeker natuurgebieden 't Langeveen en Het Baggergat zijn het leefgebied van een wel heel bijzondere bewoner, de waterral. Deze geheimzinnige vogel laat zich sporadisch zien. Horen doe je hem des te beter. Hij kan krijsen als een varken.

De waterral heeft een opvallende lange rode snavel. Hij is op de rugzijde roodbruin gekleurd, en op de buikzijde leigrijs. Vliegen doet hij niet graag; hij verdwijnt liever lopend uit het zicht. Met zijn lange tenen kan hij met gemak over waterplanten lopen. Van eind maart tot augustus broedt de waterral twee keer. Het legsel kan wel uit tien eieren bestaan. De broedtijd bedraagt zo'n 19 tot 22 dagen. De kuikens zijn nestvlinders, wat betekent dat zij het nest meteen op eigen kracht verlaten.

Bij voorkeur leeft de waterral in natte moerasachtige gebieden. Zijn voedsel bestaat voornamelijk uit insecten, larven, visjes en kreeftjes, maar ook doet hij zich zo nu en dan tegoed aan planten. Hij overwintert in Nederland.

Waterral | foto's: natuurfotograaf Wilco Busstra

DE TOEKOMST VAN DE TREEKER BOSSEN

IN GESPREK MET LANDGOEDBEHEERDER EN BOSKENNER

MARTIN NOLSEN

De effecten van klimaatverandering, zoals extremere weersomstandigheden, de toenemende droogte, hogere temperaturen en veranderende neerslagpatronen maken het beheer en de verzuring van de bossen tot een steeds grotere uitdaging, ook op Den Treek-Henschoten. Recente ontwikkelingen en inzichten in deze klimaatverandering vragen om een herijking van de beheervisie. Vraagstukken rondom klimaatslim beheer en waterhuishouding roepen om een adaptatie van de koers van de afgelopen decennia. Welke aanpassingen in het beheer moeten er gemaakt worden om in de toekomst beter voorbereid te zijn op deze veranderende omstandigheden? Het klimaatbestendig maken van de bossen lijkt de oplossing te zijn. Maar hoe ziet zo'n bos eruit en hoe gaat dat klimaatbestendig maken in z'n werk? We vragen het aan Martin Nolsen, landgoedbeheerder en boskenner van het eerste uur.

HERZIENING VAN HET BOSBEHEERPLAN

“Om een actueel beeld te krijgen van de staat van de Treeker bossen wordt in 2024 gestart met een grondige en grootschalige bosinventarisatie met ruim 400 meetpunten. Een omvangrijke klus. Deze inventarisatie helpt bij het identificeren van de gebieden die specifieke aandacht vereisen en bij het bepalen van de huidige stand van zaken ten opzichte van de doelstellingen uit het bosbeheerplan.”

“Op basis van de resultaten van deze nieuwe inventarisatie zal het bosbeheerplan worden herzien en bijgewerkt voor de periode tot ca. 2050. Dit plan dient flexibel genoeg te zijn om te kunnen reageren op veranderende omstandigheden en tegelijkertijd om de lange termijn doelen van het Landgoed te waarborgen. De bodem is hierbij bepalend voor de vitaliteit van de Treeker bossen, daarin gebeurt het. De afwisseling van exotische boomsoorten

Martin Nolsen | foto: Cees Wouda

Het oude parkbos | foto: Maaïke van Heek

spelen hierbij weer een belangrijke rol. Of te wel: de beste boom op de beste plek, zowel ecologisch als economisch.”

KLIMAATSLIM BEHEER

“In een notendop betekent klimaatslim beheer een combinatie van (voorzorg)maatregelen, die de bossen weerbaar maken om veranderingen op te vangen. Het bevorderen van diversiteit in boomsoorten (om ziektes en plagen tegen te gaan), leeftijdsopbouw en gelaagdheid (bomen, struiken en bodembedekkers) zijn van die maatregelen. De bossen worden beheerd op een manier die de biodiversiteit bevordert, de bodemgezondheid beschermt en de weerstand van het bos vergroot tegen droogte, hevige regenval en stormen. Deze extreme weersomstandigheden zijn overigens van alle tijden. In 1972 raasde er ook een hevige storm over het Landgoed die veel schade aanrichtte en met bosbranden hebben we ook te kampen gehad in de afgelopen decennia.”

“Bovendien zijn het experimenteren met nieuwe, bijzondere boomsoorten en het bevorderen van

natuurlijke verjonging van belang om de bossen toekomstbestendig te maken. Op het Landgoed wordt de verjonging van loofbomen meer gestimuleerd dan de verjonging van naaldhout. De berk bijvoorbeeld wordt tegenwoordig gezien als een waardevolle houtsoort op arme bodem. Op school leerde ik vroeger juist dat berken vooral verwijderd moesten worden, want berken veegden met hun takken omringende bomen kaal.

Een ander voorbeeld is de grove den. Over deze markante boom wordt wel eens wat negatief gedacht, maar de grove den is al 120 jaar een zeer betrouwbare en klimaatbestendige boomsoort op het Landgoed.”

DIVERSITEIT VAN BOOMSOORTEN

“Klimaatbestendige bossen hebben vaak een diversiteit aan boomsoorten, zowel in termen van soorten als genetische variatie binnen elke soort. Dit vergroot de veerkracht van het bos, omdat verschillende boomsoorten verschillend reageren op klimaatverandering en bedreigingen zoals ziekten en plagen.”

“Op open plekken in het bos komt er meer licht op de bodem en dat activeert de verjonging van zowel loof- als naaldbomen. Hier profiteren flora en fauna weer van zodat de biodiversiteit in zo’n bos wordt gestimuleerd. We kunnen met recht stellen: hoe ouder het bos, hoe meer biodiversiteit. Kortom, er is veel te leren over bomen door er goed naar te kijken en naar hun habitat.”

AANPASSING VAN BOOMSOORTEN

“Bossen kunnen worden gepland of beheerd met boomsoorten, waarvan men verwacht dat deze beter bestand zijn tegen toekomstige klimaatveranderingen. Door meer variatie in boomsoorten is het bos minder kwetsbaar voor ziekten en insectenplagen. Zo wordt de linde geplant om verzuring tegen te gaan, omdat de linde de kampioen is in het recyclen en afbreken van humus. Op het Landgoed zijn toekomstbestendige boomsoorten terug te vinden als Douglas, Groveden, Linde, Tamme kastanje, Thuja en Wintereik. Maar we zien ook dat bestaande boomsoorten zich ook kunnen aanpassen aan het klimaat. Dat aanpassingsvermogen vanuit de natuur moeten we niet onderschatten.”

MONITORING EN ONDERZOEK

“Om de effectiviteit van klimaatslim bosbeheer te waarborgen, is het belangrijk om de bossen regelmatig te blijven monitoren en onderzoek te doen naar de ecologische en klimatologische veranderingen. Op basis van deze monitoring en onderzoek kunnen beheersmaatregelen worden aangepast en geoptimaliseerd om de veerkracht van bossen tegen klimaatverandering te vergroten.”

“In 2020 is een groot deel van de fijnsparren op het Landgoed gekapt. Over een oppervlakte van zo’n 60 hectare waren de fijnsparren aangetast door de letterzetter kever. Daarvan heb ik onder andere geleerd, dat bomen planten niet altijd een succes is. Door de klimaatveranderingen is het belangrijk om het bestaande microklimaat in het bos in stand te houden. Als je dat niet doet, val je terug naar het ‘pionierstadium’ van Groveden en Berk. Daarom zal het verjongen van het bos veel kleinschaliger moeten plaatsvinden. Dit is maatwerk. Gelukkig ben ik al meer dan 20 jaar bezig met het bos te verjongen op een natuurlijke wijze. Ook zijn er experimentele projecten in voorbereiding op de

Heidecorridor in de Treeker bossen | foto: Rob Gerritsen

Utrechtse Heuvelrug en op het Landgoed. Hieruit zal veel kennis opgedaan kunnen worden over hoe om te gaan met de klimaatsveranderingen in het bosbeheer.

KENNIS DELEN DOOR SAMENWERKING

“Regelmatig neem ik deel aan excursies die georganiseerd worden op het gebied van klimaatsverandering. Ook ben ik lid geworden van de bosbouwcontactkring Veluwe. Dit om vooral om bij collega-beheerders in de keuken te kijken en van elkaar te leren.”

“Ook met de natuur kan je samenwerken. Zo maken we in het bosbeheer gebruik van boomgerichte bostracking. Bostracken is het inventariseren, in kaart brengen en markeren van opmerkelijke elementen in een bos. Als bosbeheerder weet je dan precies welke bijzondere ‘natuurparels’ er in de bossen staan. Vooral in oudere bossen is het zo leerzaam om te zien wat de natuur zelf tot stand brengt. Van die natuurlijke processen maak je gebruik en je ontwikkelt erop door. De natuur is dan leidend in de samenwerking. Je vindt er bijvoorbeeld bijzondere toekomstbomen die je kunt bevoordelen. Het oude parkbos waar de Beauforten in het verleden al experimenteerden met allerlei (exotische) soorten is hier een mooi voorbeeld van.”

“Door aandacht te geven aan al deze facetten in het bosbeheer kan het Landgoed zich voorbereiden op de uitdagingen van de toekomst en een veerkrachtig en duurzaam bosbeheer realiseren. Het is belangrijk om een lange termijnvisie te behouden en tegelijkertijd flexibel te blijven zodat ingespeeld kan worden op veranderende omstandigheden. Tegelijkertijd is het belangrijk om te blijven vertrouwen op de veerkracht van de natuur.”zorg voor schone bossen, wegen en natuurgebieden. Het lijken kleine maatregelen maar de impact ervan is groot!”

Bospad | Foto: Maaïke van Heek

NIEUWE COMMISSARIS STELT ZICH VOOR

IN GESPREK MET ROGIER DE BEAUFORT

Rogier de Beaufort (47) woont al 16 jaar met zijn vrouw Yaprak en drie kinderen (van 13, 11 en 7 jaar) in Londen. De kinderen zijn geboren en getogen in Londen, zijn vrouw Yaprak in Turkije en Rogier in Driebergen.

Na de middelbare school vertrok Rogier voor een jaar studie naar Virginia in de VS. Vervolgens studeerde hij technische bedrijfskunde in Groningen waarna hij zijn werkende leven begon bij ABN AMRO in de fusies en overnames, een aandachtsgebied waar hij nu nog altijd in actief is. Na een jaar of 5 besloot hij een MBA-studie te volgen bij INSEAD in Fontainebleau (Frankrijk) en in Singapore. Daar ontmoette hij Yaprak. Samen verhuisden zij naar Londen en hebben daar sindsdien hun gezin gesticht.

De kinderen spreken Engels, Nederlands en Turks en Yaprak en Rogier proberen hen ook een basis in elk moederland te bieden. 's Zomers met vakantie naar Turkije, gedurende het jaar regelmatig naar Nederland en 's winters met de Nederlandse familie op wintersport. Ook zelf is Rogier vaak in Nederland te vinden voor werk of andere activiteiten.

Zijn functie als commissaris binnen de Raad van Commissarissen van het Landgoed past daar goed bij. Terug naar de roots om invulling te geven aan – zoals hij het zelf omschrijft – zijn verantwoordelijkheid.

“We hebben een prachtige tijd in Londen. Toch spelen we met de gedachte om de stad te gaan verruilen voor het buitenleven, dat ik ben gaan missen. Ik ben buiten opgegroeid en wil dat ook graag aan onze kinderen meegeven. We brengen nu al veel tijd door in de Engelse countryside en kunnen gelukkig ook frequent gebruik maken van de Hopschuur om ons Landgoed en de Heuvelrug te verkennen. Ik kom uit een hecht gezin en we bezoeken dan mijn ouders,

Rogier de Beaufort | foto: Rob Gerritsen

Wilde hyacinten | foto: Wilco Busstra

mijn broer Arnoud, zijn vrouw Bregje en hun kinderen die van dezelfde leeftijd zijn als onze kinderen.”

“Van kleins af aan jaag ik met familieleden op Den Treek-Henschoten en op andere landgoederen. Ik was er al als kind vaak te vinden met mijn grootvader of mijn vader om het wild te beheren en te bejagen. Eens per jaar organiseerden we de oudejaarsdagjacht met ooms, tantes, nichten en neven. De volwassenen jaagden en de kinderen mochten drijven. Een iconische Beauforten-traditie die helaas niet meer bestaat. Ik heb daar dierbare herinneringen aan. Tijdens al die jachten heb ik het gebied goed leren kennen. Die gebiedskennis helpt mij nu nog steeds als er in vergaderingen over bepaalde percelen op het Landgoed wordt gesproken. De liefde voor het Landgoed is mij ook zo bijgebracht. Zowel mijn grootvader als mijn vader waren jarenlang als bestuurders intensief betrokken bij het Landgoed. Mijn broer heeft zich de afgelopen acht jaar ingezet als commissaris. Voor mij voelt het als vanzelfsprekend dat ik nu ook mijn bijdrage mag leveren aan het voortbestaan van ons mooie Landgoed.”

VERANTWOORDELIJKHEID

“In het najaar van 2023 ben ik toegetreden tot de Raad van Commissarissen. Ik kom naar Nederland om de vergaderingen bij te wonen met het bestuur en 't Schoutenhuis, waar ik voorheen ook als commissaris bij betrokken was. In die vergaderingen komen de vele facetten van het landgoedbeheer voorbij. Zo krijg je diepgang mee achter allerlei lopende ontwikkelingen en raak je daar steeds meer bij betrokken. Als aandeelhouder op afstand lees je het jaarbericht en nieuwsbrieven of je bezoekt de website, maar in deze functie denk je met elkaar na over actuele vraagstukken, of het nu over erfpacht gaat, het Henschotermeer, of over duurzame landbouw en bosbouw. Dat vind ik interessant en fijn om aan bij te dragen. Het geeft voldoening om samen als familie ons Landgoed verder te laten floreren.”

“Mijn ervaring op het gebied van corporate finance in het bedrijfsleven hoop ik te kunnen inbrengen. Die ervaring reikt van het kopen en verkopen van bedrijven, tot het begeleiden van fusies en alle financiële en juridische processen daaromheen. Fundamenteel hebben we een uniek bezit met

elkaar. Onze voorvaderen hadden een vooruitziende blik door een aandeelhoudersstructuur op te zetten waarmee het Landgoed bijeengebleven en zelfs nog altijd groeiende is met verworven nieuwe gronden. Deze historie en brede familieverbondenheid maakt het Landgoed extra bijzonder en tegelijkertijd geeft het ons een duidelijke opgave om het Landgoed in de toekomst voort te zetten. Zo wordt van iedere generatie een serieus commitment gevraagd.

LANGJARIG VOORTBESTAAN

“Om een landgoed zoals het onze succesvol langjarig voort te zetten, zijn er twee aspecten die continu de aandacht verdienen. Enerzijds is een solide financieel beleid de basis van alle wensen en benodigde investeringen op de middellange en lange termijn. Ook het opbouwen van een financiële buffer om tegen een stootje te kunnen, hoort bij dit lange termijnbeleid. Zo blijft het Landgoed financieel gezond en kunnen fluctuaties en onverwachte ontwikkelingen goed opgevangen worden.”

“Een ander aspect is inherent aan de uniciteit van het Landgoed. Het is een sterkte maar tegelijkertijd steeds meer een uitdaging. Twee of drie generaties terug waren er veel minder aandeelhouders dan nu. Als je vroeger naar de nieuwjaarsreceptie ging, kende iedereen elkaar en het Landgoed. Nu zie je dat veranderen omdat de groep aandeelhouders de afgelopen decennia sterk is gegroeid naar, nu ongeveer 650 nazaten van W.H. de Beaufort, onze

stamvader die het Landgoed in 1807 kocht. Enerzijds is het streven dat iedere nazaat ook aandeelhouder is of wordt. Anderzijds ligt er dan meteen de schone taak om ervoor te zorgen dat die groter wordende groep familieleden-aandeelhouders ook betrokken blijft bij het Landgoed. Onze mooie familiestichting De Treeker Eik helpt ons hierbij door allerlei evenementen voor familieleden te organiseren en ons zo aan elkaar en aan het Landgoed te blijven verbinden. Hier ligt mijns inziens ook een taak voor de vennootschap, om deze groep familieleden als aandeelhouder maar ook als mogelijk bestuurder voor ons Landgoed te blijven enthousiasmeren.”

“Het is af en toe best lastig om nieuwe bestuurders te vinden in de familie. Commissaris of Bestuurslid zijn is een intensieve verantwoordelijkheid die met name Bestuursleden soms veel tijd kost. We moeten die inspanning zoveel mogelijk proportioneren (en zijn daar ook actief over aan het nadenken). Tegelijkertijd hoop ik dat nieuwe generaties aandeelhouders zich ook voor het Landgoed wil inzetten. Want het is een verantwoordelijkheid naar toekomstige generaties maar ook naar vorige generaties om het ‘bestuur stokje’ over te nemen.

Er zijn allerlei complexe ontwikkelingen die opgelost dienen te worden en er zullen er nog vele volgen. Met voldoende financiële en organisatorische draagkracht kunnen we die ontwikkelingen in de juiste banen leiden en het Landgoed veiligstellen voor de generaties die gaan komen.”

Het opmeten van de Treeker Eik tijdens het lustrum in 2023 | foto: Frits Mönking

TERUG NAAR DE ROOTS

IN GESPREK MET DE ZUSSEN ANNA EN JET VAN GRIETHUIJSEN OVER OPGROEIEN OP EN TERUGKEREN NAAR HET LANDGOED

Anna en Jet van Griethuijsen brachten hun jeugd door op 'Het Blok', een Treeker boerderij in Leusden. Toen ze daar samen met hun broer Huyb en ouders Hans en Corine in 1989 hun intrek namen, was Anna 8, Huyb 6 en Jet 4 jaar. Vele jaren later zijn Anna en Jet met hun eigen gezinnen teruggekeerd naar hun geliefde Landgoed. Hoe was het om hier op te groeien? En hoe ervaren zij de terugkeer naar de plek van hun jeugd? In gesprek met twee markante zussen, zo verschillend maar met een gedeelde passie voor het Landgoed en voor de natuur.

Anna: "Het Blok' was toentertijd een boerderij met een deel voor de koeien, een kippenschuur en een varkensstal. Ik kan me nog herinneren dat ik als kind

dacht dat we koeien en varkens gingen houden. Onze ouders startten meteen met een twee jaar durende verbouwing tot woonhuis. In die periode woonden we bij onze grootouders in Langbroek. We hebben op Het Blok een fijne, zorgeloze jeugd gehad met heel veel buiten spelen. In de bergen met bouwzand maakten we onze eigen kastelen."

"We hadden allerlei dieren van hangbuikzwijnen tot konijnen, kippen, paarden, poezen, honden en heel veel cavia's. De honden en de poezen vervoerden we in een oude kinderwagen. Naast het Landgoed loopt paardrijden als een rode draad door onze jeugd. We kregen rijles bij manege Groenewoude in Woudenberg en hadden onze eigen pony's. We brachten veel tijd door op de manege."

V.l.n.r.: Jet en Anna van Griethuijsen | foto: Maaïke van Heek

Jet: “Iedereen wilde vroeger graag bij ons spelen. De bossen, de paarden en andere dieren hadden een grote aantrekkingskracht. We gingen naar de Vrije School in Amersfoort. Onze moeder stopte dan na schooltijd al die vriendjes en vriendinnetjes van ons in de auto en nam ze mee naar huis. Dat was best een gedoe, maar dat realiseer je je niet op die leeftijd. Later heb ik veel respect gekregen voor onze moeder, voor wie dat gesleep met al kinderen nooit te veel moeite was. We waren altijd aan het buitenspelen, met de paarden in de weer, wandelaars aan het natspuiten vanuit onze verborgen hut, op de kabelbaan in de tuin of in ons eigen moestuintje.”

Anna: “Met het paardrijden heb ik het Landgoed heel goed leren kennen. Ieder pad herken ik nog steeds, waar ik ook ben. We gingen vaak buurten bij familie, die ook op het Landgoed woonde, zoals bij onze grootouders, maar ook bij oom Willem (een broer van onze moeder) en zijn gezin.

De avondritten met onze vader waren heerlijk. Onze paardenhobby liep wat uit de hand, waardoor we op een gegeven moment vijf paarden hadden, waaronder wat afgedankte pony's van mensen die een fijne plek voor de oude dag van hun pony zochten. Op zo'n doorgewinterde pony van 20 jaar oud is Jet bij de Nederlandsche Pony Club nog eens Nederlands jeugd springkampioen geworden.”

V.l.n.r.: Jet, Huyb en Anna, 1991

V.l.n.r.: Jet en Anna te paard tijdens een wedstrijd, 1998

Jet: “Op wedstrijden bracht deze oude makker bij het maken van een grote sprong altijd tegelijk een scheet en een hoestbui ten gehore. Dat was zo komisch. Wat ik me ook nog goed herinner is dat de dieren op het erf achter me aan liepen. Van een hele rij kippen tot zo'n 30 konijnen en cavia's. Ze volgden ons allemaal. De paarden liepen soms zelfs mee naar binnen. Dan stond er letterlijk een paard in de gang. Zulke ervaringen blijven je bij.”

“We zwommen vroeger veel in de Heiligenbergerbeek, waarlangs ons ouderlijk huis staat. Toen waren er scholen met allerlei vissen in de beek te zien. Die zie je nu minder. Deze verandering in de biodiversiteit valt op als je hier je jeugd hebt doorgebracht en na 20 jaar terugkeert. Je merkt ook dat het klimaat verandert. Nu zijn er in april al zwermen met muggen terwijl dat vroeger pas veel later in het seizoen was. Bewust en ecologisch leven heeft onze aandacht,

daar zijn we ook in opgevoed. Ik ga op de fiets naar mijn werk, we reduceren zoveel mogelijk ons energieverbruik, eten biologisch en koesteren de natuur. Deze levensstijl is nog meer ontwikkeld sinds we hier wonen. Voor de verhuizing naar het Landgoed woonden we in Amsterdam. In zo'n grote stad leef je veel minder met de natuur en ben je je daarom ook minder bewust van het ecologisch leven. Hier leef je met de jaargetijden en zie je dus ook beter de veranderingen in de natuur."

Anna: "Je staat hier dicht bij de natuur. Mijn man en ik hebben onze boerderij zo energiezuinig mogelijk en met gebruik van veel natuurlijke bouwmaterialen herbouwd, op een prachtige plek met uitzicht over een natuurgebied. Voor mij is dit een droom die uitkomt, omdat ik diepgeworteld ben in dit gebied. Amsterdam, waar ik 20 jaar heb gewoond, is ook fijn maar hier kom ik thuis en tot rust. We kunnen op deze plek onze kinderen van 7, 9 en 12 jaar een fijn vervolg van hun jeugd in de natuur bieden met alle stadse voorzieningen van Amersfoort op korte afstand. Wij moesten vroeger ver fietsen naar de middelbare school in Amersfoort omdat we afgelegen woonden. Ook het 's avonds uitgaan was soms een logistieke struggle in de pubertijd, want we moesten

altijd opgehaald worden. Maar onze ouders faciliteerden dat liefdevol."

Jet: "Sinds drie jaar wonen we met onze twee kinderen van 1 en 3 jaar aan de Leusdense kant van het Landgoed. Het huis vonden we meteen leuk en de omgeving is mooi en heerlijk rustig, maar in Leusden Als kind vond ik dit geen aantrekkelijk dorp. Met de tijd veranderen ook de wensen. Leusden heeft veel voorzieningen zoals de kinderopvang en ook de boodschappen zijn dichtbij te doen, ook al gaat onze voorkeur daarvoor uit naar Amersfoort omdat we de rit met de bakfiets door het bos zo leuk vinden. We hebben een gezellig 'buurtschap' en zijn inmiddels helemaal gewend."

Anna: "Wij zijn erg blij aan de andere kant van het bos. Onze kinderen krijgen nu rijles bij de burens op manege Marcroix. Ik verheug me al op buitenritten met hen. Maar nu richten wij ons eerst op de verhuizing vanuit Amsterdam naar onze nieuwe stek. Vanaf het komende schooljaar gaan de kinderen naar school in Amersfoort. Een hele overgang, maar we zien de toekomst op dit mooie Landgoed met vertrouwen tegemoet."

Boerderij 'Het Blok' in de avondzon | foto: Maaïke van Heek

Foto: R. de Bruijn

DE PYRAMIDE VAN AUSTERLITZ EN DE FRANSE TIJD

De Franse Tijd in Nederland duurde van 1795 tot 1813. Tijdens deze markante fase in onze vaderlandse geschiedenis stond Nederland onder invloed van Frankrijk, voornamelijk onder leiding van Napoleon Bonaparte. Het Franse leger onder leiding van generaal Pichegru viel tijdens een strenge winter in 1795 het land binnen, wat het startsein was voor een tumultueuze maar ook zeer belangrijke tijd.

In eerste instantie waren veel Nederlanders verheugd over de komst van de Fransen, maar al snel veranderde de stemming toen de bevolking merkte dat zij snel verarmde. De inkomsten uit overzeese handel kelderden aanzienlijk, terwijl er ook nog eens een enorm bedrag van 100 miljoen gulden moest worden betaald voor de zogenaamde

'bevrijding', evenals de kosten van het Franse bezettingsleger. Bovendien werd de vrijheid beperkt, aangezien Franse goedkeuring vereist was voor belangrijke beslissingen. Toen Napoleon in Frankrijk aan de macht kwam, benoemde hij zijn jongere broer Lodewijk Bonaparte in 1806 tot koning van Holland, waardoor Nederland voor het eerst in de geschiedenis een koninkrijk werd.

KONING LODEWIJK I (1806-1810)

Lodewijk Napoleon Bonaparte, de jongere broer van keizer Napoleon Bonaparte, zette zich in om de belangen van alle Nederlanders te behartigen, ongeacht hun politieke of religieuze overtuigingen; iets wat heel bijzonder was in die tijd. Tijdens zijn korte bewind voerde Lodewijk Napoleon een aantal

hervormingen door, zoals het verbeteren van de infrastructuur, het bevorderen van economische ontwikkeling en het stimuleren van onderwijs en wetenschap. Ondanks zijn inspanningen werd hij echter geconfronteerd met weerstand van zowel de Nederlandse elite als zijn eigen broer Napoleon, die zijn beleid vaak als te toegeeflijk beschouwde.

Dit beviel Napoleon niet en hij nam maatregelen waardoor het voor Lodewijk onmogelijk werd om verder te regeren. In 1810 trad Lodewijk af en werd ons land volledig ingelijfd bij Frankrijk, waarbij alle Franse wetten hier van toepassing werden.

Het keerpunt voor Nederland kwam met de nederlaag van Napoleon in 1813 en de daaropvolgende vestiging van het Koninkrijk der Nederlanden onder leiding van Willem I, de zoon van de voormalige stadhouder Willem V. De Franse Tijd had een aanzienlijke invloed op de Nederlandse samenleving, waarbij het land veranderde in een eenheidsstaat en een koninkrijk. De positieve ervaringen met Lodewijk Bonaparte speelden hierbij zeker een rol, en de Franse wetten die gedurende deze periode golden, dienden als inspiratie voor wetgeving die na 1814 werd ingevoerd. Belangrijke aspecten zoals de scheiding tussen kerk en staat, vrijheid van godsdienst en meningsuiting, en gelijke belastingregels voor het hele land, werden geïntroduceerd, waardoor iedereen gelijk voor de wet werd. Bovendien werden in deze tijd de burgerlijke stand, eenheid in maten en gewichten, een vaste munteenheid en het belastingstelsel 'naar draagkracht' ingevoerd, wat de erfenis van de Franse Tijd in Nederland verder versterkte. En als tastbaar overblijfsel uit die tijd staat nog steeds de Pyramide van Austerlitz.

HET ONTSTAAN

De Pyramide van Austerlitz dateert uit 1804 en is misschien wel het meest opmerkelijke historische monument in Nederland. De bouw van de Pyramide vond plaats op de heide tussen Woudenberg en Zeist, nadat generaal Marmont in datzelfde jaar werd benoemd tot commandant van zowel het Bataafse als het Franse leger. Om eenheid te creëren tussen de troepen besloot Marmont hen intensief te trainen. Hij gaf de opdracht aan zijn troepen om in slechts 27

dagen een piramide van zand en heideplaggen op te werpen. Dit was een eerbetoon aan de machtige piramides die hij had gezien tijdens zijn militaire veldtochten met keizer Napoleon in Egypte. Op de top werd een houten obelisk geplaatst, terwijl Marmont er een loden buis met enkele documenten in liet begraven. De combinatie van een piramide met daar bovenop een houten obelisk is uniek in de wereld. Destijds en nog steeds dient de Pyramide als een uitkijkpunt waar bezoekers kunnen genieten van een panoramisch uitzicht over de omgeving tot aan Utrecht.

Koning Lodewijk I

OPENING IN 1804

De Pyramide werd feestelijk geopend op 12 oktober 1804 en opgedragen aan keizer Napoleon, zoals blijkt uit de vier stenen gedenkplaten die opnieuw zijn aangebracht aan de voet van de Pyramide. Generaal Marmont had gehoopt dat het monument zijn naam zou behouden, maar koning Lodewijk hernoemde het bouwsel in 1806 tot de 'Pyramide van Austerlitz'. Dit ter ere van de indrukwekkende overwinning van Napoleon in 1805 op de Oostenrijkse en Russische legers bij Austerlitz (nu Slavkov) in Tsjechië.

Spoedig na de opening werd de vergankelijkheid van de Pyramide duidelijk. Erosie begon zijn tol te eisen, waardoor de oorspronkelijke piramidale vorm met rechte hoeken veranderde in een kegelvormige heuvel. De houten obelisk, die in 1808 was geplaatst, moest worden verwijderd omdat deze ernstig was verzakt.

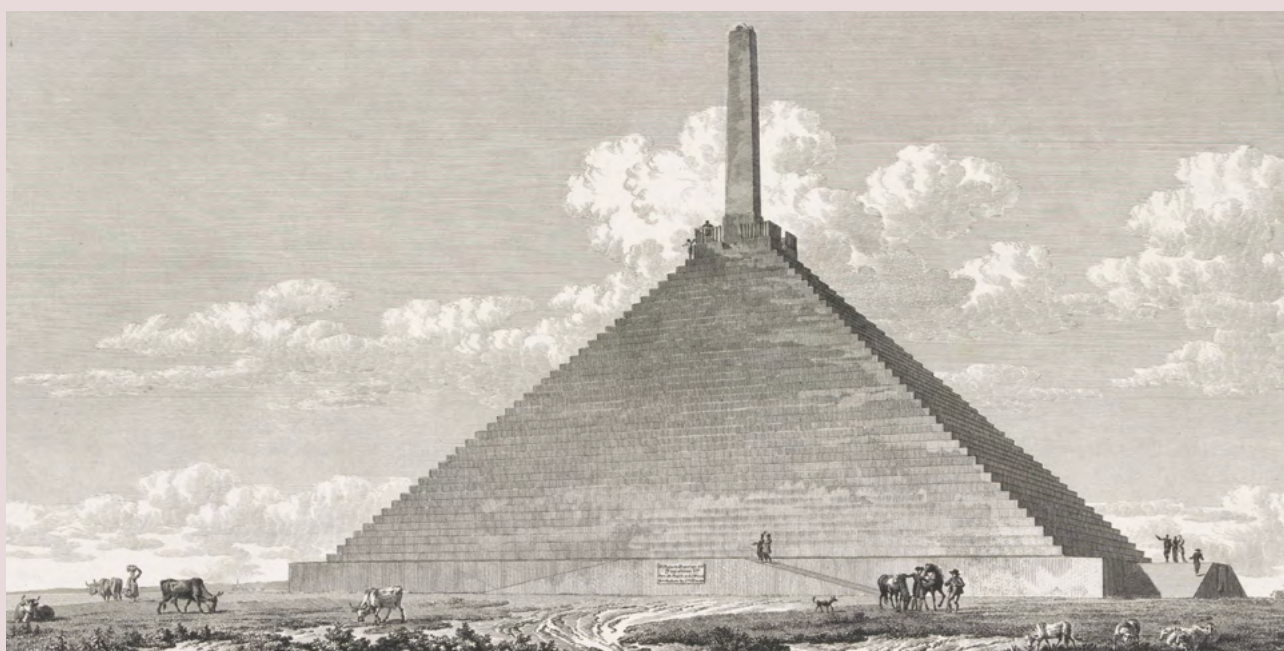
In 1876 kocht Anna Alida Stoop, douairière A.J. de Beaufort, de Pyramide met nabijgelegen herberg (nu de Uitspanning) en gronden. In 1894 besloot haar zoon J.B. de Beaufort, burgemeester van Woudenberg, een stenen obelisk te laten plaatsen op de Pyramide. Deze obelisk staat er dus al 130 jaar en draagt bij aan de historische waarde van dit monument.

DE RENOVATIE

Van december 2001 tot 2004 onderging de toen in slechte staat verkerende Pyramide een uitgebreide restauratie. Het monument, dat bijna aan het zicht was onttrokken door begroeiing, werd vrijgemaakt van bomen en struiken. De droge gracht werd hersteld en rondom het monument werd een cirkel van rode beuken geplant om het open gebied te markeren.

De Pyramide zelf werd gereconstrueerd met graszoden om het oorspronkelijke trapprofiel met basement en hellingbanen terug te brengen. Een nieuwe trap werd geplaatst en de vier gedenkstenen, die ooit aan de voet van de Pyramide de grote daden van Napoleon en zijn leger prezen, werden opnieuw vervaardigd met inscripties van de originele Franse teksten.

Dit restauratieproject werd geïnitieerd door de provincie Utrecht, landgoed Den Treek-Henschoten en de gemeente Woudenberg, met financiële steun van het Cultuurfonds en de Rijksoverheid. Speciaal voor dit doel werd de stichting Pyramide van Austerlitz opgericht, waarin het Landgoed tot op de dag van vandaag een bestuurszetel heeft. Ondanks het geplande grootschalige evenement in september 2004 moest de geplande opening worden geannuleerd vanwege schade aan het graszodentrappje door regenval.

Ets 'Gezicht op de Pyramide in 1805' | Bron: Rijksmuseum

Na onderzoek door ingenieursbureau Oranjewoud werd besloten om de restauratie niet opnieuw uit te voeren, maar om de hellingen te herstellen. Het werd erkend dat de Pyramide een 'levend' monument was waar constant aan gewerkt moest worden om de strakke hellingen te behouden. Op 12 oktober 2007 begon de nieuwe restauratie, waarbij de hellingen werden hersteld en de grasreden werden verstevigd. Er werd een nieuw trapbordes geplaatst en het koetshuis langs de provinciale weg N224 werd gerenoveerd, waarin nu het bezoekerscentrum 'De Franse Tijd' is gevestigd.

Helaas werd de 36 meter hoge Pyramide aan het einde van 2011 en begin 2012 getroffen door zwaar noodweer, waardoor met name de noordwestelijke kant ernstige schade opliep. Om het monument te herstellen werden speciale palen uit Afrika gebruikt van het houtsoort 'Cloeziana FSC pure' met duurzaamheidsklasse 1. Deze palen, elk ongeveer 5 meter lang en gelijkmatig van diameter, werden in een diep en recht boorgat geplaatst. Voor de oosten en westzijde werden in totaal 160 palen van 4 meter lengte en 250 palen van 5 meter lengte gebruikt. Aan het einde van 2012 werd een nieuw trapbordes aan de voet van de Pyramide geplaatst om de restauratie compleet te maken. Sindsdien is de Pyramide een gewilde attractie in de provincie Utrecht voor jong en oud. Ook schoolklassen weten de Pyramide en het bijbehorende informatiecentrum te vinden.

DE TOEKOMST

Vanaf 2022 heeft de Pyramide van Austerlitz zich aangesloten bij de Canon van Nederland, een netwerk van musea en erfgoedinstellingen om de Nederlandse geschiedenis onder de aandacht te brengen.

De zo nu en dan extreme weersomstandigheden met hevige regenval laten de Pyramide niet ongemoeid. Opnieuw is schade opgetreden en dreigt de Pyramide te gaan verzakken. Dit is een continue zorg. De stichting die de Pyramide beheert, heeft een ingenieursbureau aangetrokken om de mogelijkheden van een nieuwe renovatie te onderzoeken in de wetenschap dat het altijd een 'levend' monument zal blijven.

Openstelling en behoud van de Pyramide kan alleen dankzij de inzet van een enthousiast en betrokken team vrijwilligers. De stichting heeft een operationeel manager aangetrokken om de Pyramide en zijn betekenis te promoten en de organisatie eromheen te verbeteren. Ook het begeleiden van de groep vrijwilligers, het uitbreiden van (jeugd) educatieprojecten, het uitbreiden van het aanbod voor bezoekers en het verbeteren van de exploitatie behoren tot haar taken.

Heeft u wat tijd over en lijkt het u interessant om een bijdrage te leveren aan de Pyramide? Dan bent u van harte welkom als vrijwilliger. Belangstellenden kunnen contact opnemen met Jorna Kniese op j.kniese@landschaperfgoedutrecht.nl.

Meer informatie over de stichting, de Pyramide van Austerlitz en het vrijwilligerswerk is te vinden op: <https://www.monumentdepyramidevanausterlitz.nl>

Foto: Rob Gerritsen

ACHT JAAR TEN DIENSTE VAN FAMILIESTICHTING DE TREEKER EIK

IN GESPREK MET AFTREDEND VOORZITTER EDWARD VAN ASBECK

In 2018 vroeg toenmalig voorzitter Floris van Asbeck aan mede-bestuurslid Edward van Asbeck of hij het voorzittersstokje wilde overnemen. Daar hoefde Edward niet lang over na te denken want zijn historie met het Landgoed draagt hij al zijn hele leven met zich mee. De grootouders van Edward woonden op erf 'Groot Loevezijn' aan de Treekerweg. Hij logeerde hier vaak en woonde er een jaar. In die tijd werden zijn interesse en liefde voor het Landgoed gewekt. Zijn betrokkenheid werd extra gestimuleerd door de boeiende verhalen van zijn grootouders rondom de familie en het Landgoed. Hoe kijkt Edward terug op acht jaar bestuur waarvan vijf jaar voorzitterschap van familiestichting De Treeker Eik?

“Met heel veel plezier kijk ik terug op mijn bestuursperiode van onze mooie familiestichting. Met Kim en onze twee kinderen Fiene en Reinout woon ik ‘om de hoek’ in Zeist. Het dichtbij wonen, maakt het nog makkelijker om intensief betrokken te kunnen zijn bij het Landgoed. Als enthousiast aandeelhouder en bestuurslid leer je allerlei facetten van het Landgoed beter kennen, van de geografie van het gebied tot het beheer. Maar je leert vooral de familie beter kennen omdat je een rol vervult in het bestuur van De Treeker Eik. De familiestichting organiseert jaarlijks allerlei activiteiten, waar we elkaar ontmoeten. Altijd gezellig, inspirerend, verrijkend en leerzaam.”

Edward's welkomstwoord tijdens het Treeker Eik Lustrum 2023 | foto: Maaïke van Heek

Het bestuur van De Treeker Eik, 2023. V.l.n.r.: Leonie van Asbeck, Jan Pieter de Beaufort, Anique van der Hoop-Eschauzier, Corien van den Brandeler, Maaïke de Beaufort, Iris de Marez Oyens en Edward van Asbeck

“Het Treeker lustrum in 2023 zie ik toch wel als het hoogtepunt uit mijn bestuursperiode. Ook was dit de grootste kluit qua voorbereiding. Met ruim 200 familieleden en een dagvullend programma inclusief avondeten was er voor ons als bestuur veel te organiseren. Begin 2023 had ik al aangegeven dat ik het voorzittersstokje wilde gaan doorgeven, dus dit

lustrum was stilletjes een beetje mijn zwanenzang. Het werd een prachtige dag met mooi weer, veel verschillende activiteiten op het Landgoed en een heel gezellige avond met live muziek en een lekkere hap. Die dag is geworden zoals we als Treeker Eik bestuur hadden gehoopt. Het klopte allemaal!”

De traditionele lustrum-familiefoto | foto: Frits Mönking

De familiewerkdag op het Landgoed

“Bestuurslid Iris de Marez Oyens heeft het voorzitterschap vanaf januari 2024 van mij overgenomen. Ik wens haar toe dat ze de familie aangesloten houdt bij het Landgoed. Dat is de belangrijkste opdracht voor het Treeker Eik bestuur. Het stimuleren van de onderlinge kennismaking tussen de familieleden en de betrokkenheid bij het Landgoed is onze taak. Dat staat ook in onze statuten. De familie wordt steeds groter en daarmee het risico dat de onderlinge contacten verwateren. De evenementen die de Treeker Eik organiseert zijn een instrument om de band met elkaar en met het Landgoed te versterken.”

“Het aantal familieleden dat op het Landgoed woont, wordt steeds kleiner. Vroeger woonden en veel meer familieleden op het ‘eigen’ Landgoed. Inmiddels zijn we aanbeland in de achtste generatie aan nazaten. We kampen allemaal met volle agenda’s en een fysieke afstand ten opzichte van het Landgoed. Daarmee wordt de uitdaging steeds groter om de band met en de liefde voor dit unieke gezamenlijke bezit in stand te houden.”

“Hoe enthousiasmeer je de toekomstige generaties

voor het Landgoed? Dat is de vraag die we ons dienen te stellen. Als ik naar mijn eigen kinderen kijk, dan zie ik dat zij verhalen meekrijgen vanuit de overlevering en ze zijn vaak meegegaan naar activiteiten omdat hun vader actief was binnen de Treeker Eik. Maar hun band met het Landgoed is vooral ontstaan door hun eigen ervaringen tijdens de diverse Treeker Eik activiteiten en misschien nog wel het meest door de onvergetelijke Treeker Eik kinderkampen op de Schaapskooi. Die herinneringen zijn voor het leven en planten een zaadje voor hun toekomstige betrokkenheid. Tijdens die diverse evenementen door het jaar heen leren ze in een gezellige sfeer andere familieleden kennen. Zo ontstaat een sociale cohesie in het Treeker gremium die ervoor zorgt dat ze graag mee (blijven) gaan. Dat geldt ook voor familieleden in de tienerfase en in de studerende fase. Het blijft zo belangrijk om ook deze generaties bij het Landgoed te blijven betrekken. Zij zijn immers onze toekomst.”

“Mijn oproep aan de familie is om er vooral voor te zorgen dat je samen met je naasten, ondanks de volle agenda’s, betrokken wordt of blijft. Zo kunnen we dit bijzondere familieverhaal nog vele generaties met elkaar koesteren en doorgeven.”

SUMMARY ANNUAL REPORT 2023

PREFACE

BY THE BOARD OF DIRECTORS

The climate is putting us to the test. In 2023, periods of heavy rainfall were interspersed with periods of prolonged drought, with all the consequences for humans and nature. Climate change has always been present; the discovery of the primeval forest on the Estate bears witness to this. Nevertheless, the consequences of current climate change present us with challenges that have a significant impact on estate management, even in the long term. These are challenges for which we do not yet have all the answers. This necessitates new insights, creativity, and trust in nature's adaptability. Our estate manager and forest expert, Martin Nolsen, will discuss the developments and emerging challenges in this annual report, as well as the resilience of nature.

In combating the harmful effects of climate change, it is essential that we not only consider what happens above ground but also what happens beneath our

feet. The vitality of the soil plays a crucial role in our ecosystem and could be the key in the fight against these harmful effects. The way we treat our soil determines its health. The "Sensorial Landscape" project, initiated in 2023, will conduct research in the coming years on the state of the soil in various areas of the Estate and map it out. The outcomes will also help evaluate different forms of management for their effects.

After nearly a century of collaboration, the YMCA as a tenant on our Estate will leave the Estate in 2024. Unfortunately, for various reasons, the relocation of the YMCA from the northern part of the Estate to Henschotermeer could not proceed. Despite all the efforts and costs incurred, we regret this and hope that the YMCA will find another suitable location to continue providing children with the opportunity for a beautiful nature-oriented holiday.

Heathland, a unique and cherished landscape feature at the 'Treeker Punt' | photo: Maaike van Heek

Pine trees around the Treeker Lake | photo: Maaïke van Heek

The year 2023 was also marked by the acquisition of new lands. The Municipality of Utrechtse Heuvelrug granted us the purchase of Mollebos in Driebergen. This 30-hectare forest adjoins the Heihuis, which was earlier acquired by the Estate. Along De Meent in Woudenberg, a 10-hectare plot of agricultural land became available on the edge of the Treeker Heetveld. We see these land acquisitions as a valuable addition and are grateful for the opportunity to further expand the Estate.

We also celebrated in 2023, on Saturday, June 17th. With over 200 family members, we celebrated the 115th anniversary of our family company. It was a beautiful summer day with various activities to choose from on the Estate. Following that, there was a cozy gathering in the late afternoon with live music, delightful drinks, and food at the Hopschuur. The celebration was organized by the family foundation “De Treeker Eik,” which significantly contributes to strengthening the bond between family shareholder-members and the Estate through such activities.

In 2023, there were some changes within the board of directors and the supervisory board due to the expiration of terms. Former director Sander Haken rejoined the Board of Directors, and former commissioner Arnoud de Beaufort was succeeded by Rogier de Beaufort. Rogier introduces himself to you in this annual report.

We consider ourselves fortunate to continue to rely on the unwavering dedication and involvement of our employees, the ‘t Schoutenhuis stewardship office, the Treeker volunteers, and our own support base in the maintenance, management, and preservation of our beautiful Estate. Together, they form the character of our Family Estate.

A special word of thanks goes to our Treeker volunteer team. They carry out valuable work weekly in maintaining nature and the landscape with so much enthusiasm. Through their contribution, support, and enthusiasm, they have become an integral part of our organization after nine years.

DEVELOPMENTS AT THE ESTATE

CLIMATE-RESISTANT FORESTS ON THE ESTATE

The Treeker forests are increasingly suffering from extreme weather conditions such as persistent drought or prolonged heavy rainfall, but also from nitrogen emissions and thereby soil acidification. Together with other forest owners and forest experts, the Estate is investigating various measures and interventions to achieve climate-resistant forests. It appears that in the long run, a different mix of coniferous and deciduous species will be necessary in the forests. In an interview later in the annual report, forest manager Martin Nolsen will discuss the challenges that the Estate will face in the coming decades.

From late October to late March, annual maintenance is carried out in the forests. In 2023, the work took place in various Treeker avenues and in the Mollebos purchased by the Estate in 2023.

MAINTENANCE OF AVENUES ON THE ESTATE

The miles of stately avenues partly determine the landscape character of the Estate. But avenues do not have an eternal life. Therefore, they are rejuvenated from time to time so that future generations can enjoy them again. Manager Martin Nolsen and his team of employees, interns, and volunteers annually carry out part of an extensive multi-year avenue restoration plan, which was created in collaboration with the province of Utrecht. In the autumn of 2023, the Houtlaan and the avenues along the Treekerweg, the Kikkersteeg, and on Henschoten were partially felled. In 2024, these avenues will be rejuvenated. The old trees are felled, and the stumps are removed. Subsequently, planting holes are dug, and if necessary, the soil is improved. By stump grinding, wood and soil are mixed. Then the soil is no longer suitable for planting trees.

Hibernation locations for bats in dead trees | photo: Rob Gerritsen

Closeby to the 'Mollebos' | photo: Rob Gerritsen

Ecological research is conducted in advance within the framework of the Environmental Act, which also maps the bat population in these avenues. Trees with cavities and clefts remain standing as hibernation locations for bats.

MOLLEBOS IN DRIEBERGEN PURCHASED

In January 2023, Den Treek-Henschoten purchased the thirty-hectare Mollebos in Driebergen from the municipality of Utrechtse Heuvelrug. This forest area is located between the Baden Powelllaan and the Hydeparklaan in Driebergen. The corporation had been interested in this forest parcel for some time because it borders the south side of the estate 't Heihuis, also owned by Den Treek-Henschoten.

The forest remains publicly accessible to visitors. Consideration has also been given to the interests of organizations in the immediate vicinity, such as the scouting Driebergen and RCN 'Het Grote Bos'. Agreements have been made between the municipality

and the estate in the purchase agreement.

Maintenance has been carried out in the forests and on the paths in the autumn and winter of 2023/2024. A fence has been placed to shield a dog off-leash area from the other area where dogs are only allowed on a leash. The boundaries of the area are marked with the now familiar Treeker barriers. Trees with overhanging branches above the paths have been checked for safety and pruned where necessary. And extensive maintenance has been carried out in the forests, after which the (walking) paths have been restored.

PURCHASE OF AGRICULTURAL LAND IN WOUDENBERG

In March 2023, Den Treek-Henschoten purchased 10 hectares of agricultural land along De Meent in Woudenberg. These grounds border the estate's property. The board saw an opportunity in this purchase of 'neighbor's land.'

SENSORY LANDSCAPE | THE IMPORTANCE OF A VITAL SOIL

In April, the first results were presented from the Sensory Landscape project, which was extensively discussed in last year's annual report. In short, it involves an analysis of the development of soil life, with a focus on ecosystem services that have been underemphasized so far: biodiversity, greenhouse gas emissions, and water regulation at plot level. This is done using soil samples and sensors placed in the ground. The first presented results form a baseline. Unfortunately, few conclusions could be drawn based on the recorded data from the past year, as they were mainly influenced by the heavy rainfall in the autumn of 2023 and the spring of 2024. It is hoped that in the coming year, based on the measurements, it can be cautiously determined which management measures per plot contribute most to improving soil quality.

'TREEKER INFO PUNT' RENEWED

The 'Treeker Info Punt', the visitor center of the Estate, first opened its doors in 2017 in the sheepfold next to the Bergzicht restaurant in Woudenberg.

In the meantime, many developments have taken place, including the discovery of the 13,000-year-old primeval forest near 't Vogelwater. To accommodate these developments in providing information to our visitors, the TIP was renewed and expanded in the summer of 2023. There is now much more information available about the management, nature, and culture on the estate and about the primeval forest. Various films about the Estate can be viewed on a touchscreen, and pieces of prepared primeval wood from the primeval forest are exhibited.

The Treeker estate map has been updated with the most recent land purchases and the updated (walking) paths. This can be found online on the Estate's website and on the back of the Treeker brochure at the TIP. Access to the TIP is free.

NATURE DEVELOPMENT AND ZONING

The development of nature on the Estate is based on a zoning plan, in which different areas within the Estate are allocated to specific purposes. One part of this plan is the desire to concentrate intensive recreation as much as possible in the southern part

The renewed interior of the *Treeker Info Punt* | photo: Maaïke van Heek

The European wolf (*Canis lupus lupus*)

of the Estate, especially around the Henschotermeer. This can help limit disruption to vulnerable nature in other parts of the Estate.

As a result, the contract with the YMCA for their activities in the northern part of the Estate has not been renewed.

WOLVES ON THE ESTATE

Wolves have also been frequently spotted on Den Treek-Henschoten. Videos of 'encounters' between hikers or cyclists and wolves are appearing on the internet. The Estate advises visitors to respect the presence of the wolf and above all not to actively seek it out. If you encounter a wolf, slowly move away. If the wolf comes too close, raise your voice and wave your arms. Do not follow the wolf, not even for a photo or video, and do not feed the wolf. You can report your sighting to the Estate via the contact form on the website. Please also mention the location as accurately as possible where you saw the wolf.

THE FUTURE OF THE TREEKER FORESTS

INTERVIEW WITH FOREST EXPERT MARTIN NOLSEN

The effects of climate change, such as more extreme weather conditions, increasing drought, higher temperatures, and changing precipitation patterns, are making forest management and acidification increasingly challenging, even at Den Treek-Henschoten. Recent developments and insights into this climate change demand a reassessment of the management vision. Issues surrounding climate-smart management and water management call for an adaptation of the course of the past decades. What adjustments in management need to be made to be better prepared for these changing conditions in the future? Making the forests climate-resistant seems to be the solution. But what does such a forest look like and how does making it climate-resistant work? We ask Martin Nolsen, estate manager and forest expert from the beginning.

REVISION OF THE FOREST MANAGEMENT PLAN

“To get a current picture of the state of the Treeker forests, a thorough and large-scale forest inventory with over 400 measurement points will start in 2024. It’s a comprehensive task. This inventory helps identify areas that require specific attention and determine the current status compared to the objectives of the forest management plan.”

“Based on the results of this new inventory, the forest management plan will be revised and updated for the period until approximately 2050. This plan must be flexible enough to respond to changing conditions while also ensuring the Estate’s long-term goals. The soil is decisive for the vitality of the Treeker forests; that’s where it happens. The alternation of exotic tree species also plays an important role here. In other words: the best tree in the best place, both ecologically and economically.”

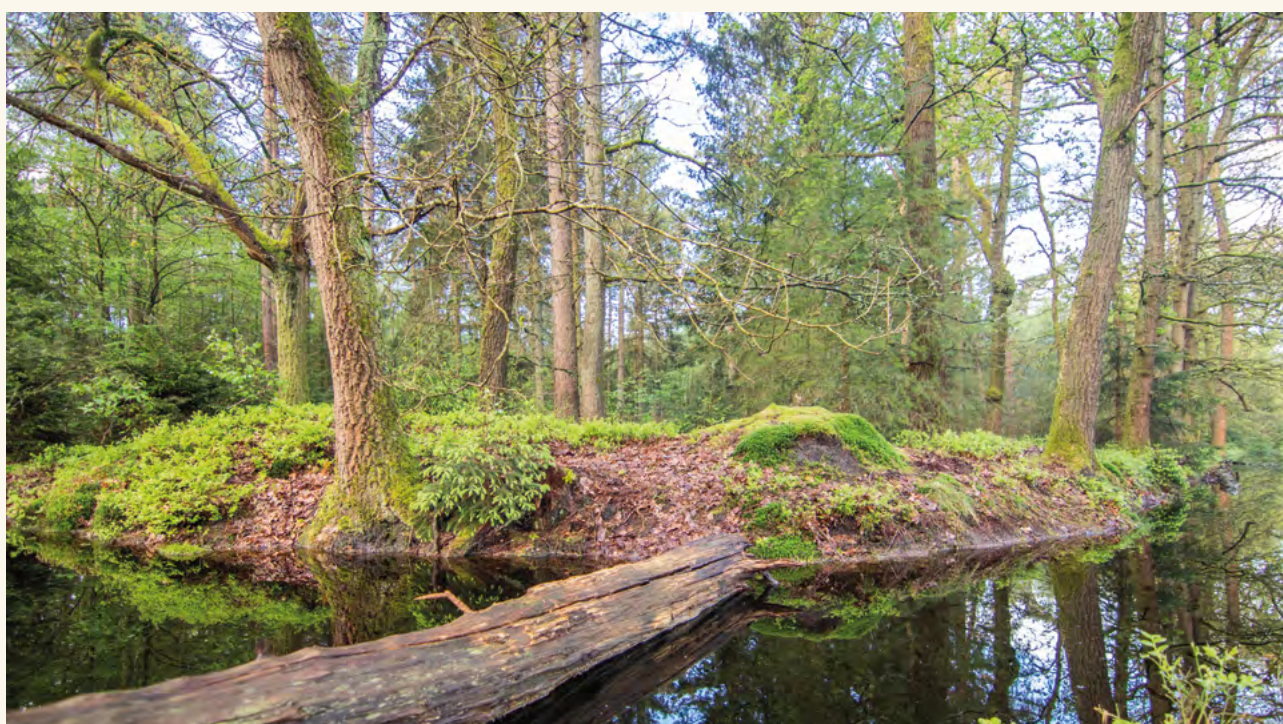
CLIMATE-SMART MANAGEMENT

“In essence, climate-smart management means a combination of (precautionary) measures to make the forests resilient to changes. Promoting diversity

in tree species (to combat diseases and pests), age structure, and stratification (trees, shrubs, and ground cover) are some of those measures. The forests are managed in a way that promotes biodiversity, protects soil health, and increases the forest’s resistance to drought, heavy rainfall, and storms. These extreme weather conditions, incidentally, have always been present. In 1972, a severe storm also swept over the Estate, causing much damage, and we have also faced forest fires in recent decades.”

“Furthermore, experimenting with new, special tree species and promoting natural regeneration are important to make the forests future-proof. On the Estate, the regeneration of deciduous trees is encouraged more than the regeneration of conifers. For example, birch is now considered a valuable timber species on poor soil. In school, I used to learn that birches should mainly be removed because they would strip surrounding trees bare with their branches.

Another example is the Scots pine. This striking tree is sometimes viewed negatively, but the Scots pine has been a very reliable and climate-resistant tree species on the Estate for 120 years.”

Flooding in the forest after heavy rainfall | photo: Wilco Busstra

Vrijwilligerswerk op het Landgoed | foto: Floris van Asbeck

COLOFON

Aan deze uitgave van het jaarbericht hebben meegewerkt

Edward van Asbeck

Rogier de Beaufort

Anna van Griethuijsen

Jet van Griethuijsen

Sander Haken

Marion Huizenga

Henk Ketelaar

Martin Nolsen

Carel Quarles van Ufford

Willem Schimmelpenninck van der Oije

Fotografie

Floris van Asbeck

Wilco Busstra

Rob Gerritsen

Maaïke van Heek

Frits Mönking

Cees Wouda

Teksten en grafische vormgeving

Eye & Image, Maaïke van Heek

Drukwerk

De Woudenbergse Drukkerij

Foto omslag

Het Treekermeertje door natuurfotograaf

Wilco Busstra